

Еко-етична складова підприємницької діяльності

Динаміка української економіки, її інтеграція у систему міжнародних відносин вимагають постановки жорстких вимог до екологічної безпеки підприємницької діяльності, її впливу на навколишнє природне середовище. Однією зі складових корпоративної відповідальності підприємницької діяльності вважається екологічна відповідальність, що передбачає охорону здоров'я на робочому місці та збереження здорового середовища мешкання працівників, їх сімей.

Соціальні конфлікти, що виникають навколо екологічних проблем, пов'язаних з діяльністю господарських суб'єктів, багато в чому викликані відсутністю адекватної інформації про підприємства та реалізовані технологічні процеси. Тому у створенні та розповсюдженні достовірної екологічної інформації про суб'єкти бізнесу повинні бути, насамперед, зацікавлені самі підприємства, його керівники та всі працівники колективу.

Міжнародною організацією стандартизації (ISO) розроблені стандарти, які допоможуть суб'єктам підприємницької діяльності дотримуватися виконання указаних підходів до вирішення екологічних питань. Проблеми екологічної етики в контексті соціальної відповідальності представлені серією ISO 14000. Зокрема, основними документами цієї серії вважаються ISO 14001 – «Специфікація і керівництво по використанню систем екологічного менеджменту».

Стандарт ISO 14001 може використовуватися у підприємницькій діяльності різних галузей, також може бути адаптований до місцевих вимог та умов.

До основних областей, які покриваються серією ISO 14000, відносять:

- систему екологічного управління (СЕУ);
- екологічний аудит;
- екологічне маркування та екологічна декларація;
- оцінка екологічної результативності;
- оцінка життєвого циклу та ін.

Сертифікація екологічного менеджменту за світовими стандартами ISO 14000 в Україні не достатньо адаптовано до міжнародного простору. На сьогодні тільки близько десятка українських компаній отримали відповідні документи.

Стандарт ISO 14001 має ряд переваг, що включають:

- зростання довіри замовників, суспільства та компаній, які інвестують в розвиток вашого бізнесу, за рахунок демонстрації того, що ви дотримуетесь міжнародних стандартів для управління екологічними аспектами вашого підприємства;
- зниження цін на продукцію/послуги підприємства завдяки економії енергії та скороченню витрат на матеріали;
- скорочення кількості інцидентів, що негативно впливають на навколишнє середовище, та пов'язаних з ними страхових виплат;
- сертифіковані підприємства можуть отримати кредити Європейського банку реконструкції та розвитку та Світового банку. Умовами отримання є сертифікація по системам екологічного управління;
- відповідальне ставлення до відходів, їх управління та утилізацію;
- внутрішні переваги підприємства, які стосуються регламентації процесів, суттєвих аспектів з урахуванням елементів життєвого циклу продуктів або послуг.

Інструментом попередження можливого негативного впливу на навколишнє середовище на стадії планування та діяльності є певні параметри оцінювання впливу еколого-економічних показників на навколишнє середовище суб'єктами бізнесу.

Одним з найскладніших завдань здійснення етико-екологічної відповідальності суб'єктів бізнесу є збереження балансу між потребами розвитку бізнесу та поліпшенням наслідків його впливу на навколишнє середовище.

Після аналізу та оцінювання етико-екологічної відповідальності суб'єктів підприємницької діяльності можливо, і навіть слід, здійснювати екологічне обґрунтування рейтингу суб'єктів підприємства та їх господарської діяльності. Таке рейтингування може слугувати певною мотивацією запобігання негативного впливу конкретних суб'єктів на екосистему і на етико-соціальну сферу в цілому.

Слід зазначити, що нинішню екологічну ситуацію в Україні можна охарактеризувати як кризову, яка формувалася протягом тривалого періоду через нехтування об'єктивними законами розвитку та відтворенням природно-ресурсного комплексу України суб'єктами бізнесу та підприємництва.